

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS

TARYBOS NARYS ALMANTAS STANKŪNAS

Vilniaus m. savivaldybės Etikos komisijai

2024-07-30

PAREIŠKĖJAS:

Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys Povilas Pinelis

ATSAKOVAS:

Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys Almantas Stankūnas

PAAIŠKINIMAI IR ATSKIRTIMAI

dėl Povilo Pinelio 2024-06-26 skundo

Povilas Pinelis (toliau – **Pareiškėjas**) 2024-06-26 pateikė skundą, o 2024-07-08 pateikė skundo papildymą (toliau – **Skundas**) Vilniaus miesto savivaldybės Etikos komisijai (toliau – **Komisija**), kuriame Pareiškėjas nurodo, kad Vilniaus miesto tarybos nariai Vytautas Sinica ir Almantas Stankūnas savo paskyrose 2023-06-22 paskelbė informaciją, jog, politinė partija Nacionalinis susivienijimas (toliau- **Nacionalinis susivienijimas**) ant Apeliacinio teismo (Gedimino pr. 40, Vilnius) pastato savavališkai pakabino atminimo lentelę.

Pareiškėjas prašo:

- įvertinti ar savo veiksmais Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys Almantas Stankūnas (toliau – **Atsakovas**) nepažeidė teisės aktuose numatytų bei visuotinai priimtinių etikos ir moralės principų;
- pateikti pirminę išvadą ar savo veikimu nesulaužė LR Vietos savivaldos įstatyme numatytos ir pirmojo tarybos posėdžio metu duotos priesaikos.

DĖL SKUNDO ESMĖS

- Pareiškėjas Skunde nurodo, kad Vilniaus miesto tarybos nariai Vytautas Sinica ir Atsakovas savo paskyrose 2023-06-22 paskelbė informaciją, esą Nacionalinis susivienijimas ant Apeliacinio teismo pastato savavališkai pakabino atminimo lentą (toliau – Atminimo lenta), vengdamas įvardinti, kam ši Atminimo lenta yra skirta, Skunde nurodydamas, jog Atminimo lenta skirta nevienareikšmiškai vertinamai asmenybei.
- Jo teigimu, sekančią dieną Vilniaus miesto savivaldybės „Grinda“ (toliau- Grinda), Viešosios tvarkos ir policijos pareigūnams atvykus pašalinti šios lentos, juos pasitiko asmenų grupė vadovaujama Vytauto Radžvilo ir Atsakovo. Ši asmenų grupė esą ne tik trukdė „Grindos“ darbuotojams, Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnams, kabinėjosi prie jų, įžeidinėjo juos, nevykdė teisėtų policijos pareigūnų nurodymų, bet ir aktyviais fiziniais veiksmais jiems pasipriešino.
- Pareiškėjas teigia, esą žiniasklaidoje yra užfiksuotos nuotraukos bei vaizdo medžiagoje matyti, kaip Atsakovas vadovavo susirinkusiai miniai, įvairiais būdais ją skatino, asmeniškai kabinėjosi prie savo funkcijas atliekančių asmenų, neva Atsakovas išprovokavo policijos fizinius veiksmus ir itin aktyviai priešinosi policijai.

- Pareiškėjo teigimu, Atsakovo padaryta veika, kuri gali turėti Administracinių nusižengimų kodekse (toliau- ANK) numatytų nusižengimų požymių:
 - a) ANK 518 str. -savivaldžiavimas;
 - b) ANK 581 str. nedidelis viešosios tvarkos pažeidimas.
- Be to, Pareiškėjo teigimu, vadovaudamas miniai ir nepaklusdamas pareigūnų reikalavimams bei aktyviai priešindamasis Atsakovas galėjo padaryti veiką numatytą ANK 506 str. (Statutinių valstybės tarnautojų, karo policijos, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos ar žvalgybos pareigūnų teisėtų nurodymų ar reikalavimų nevykdymas). Pareiškėjo nuomone, Atsakovas savo elgesiu galėjo pakenkti ir padaryti didelę žalą Vilniaus miesto savivaldybės tarybos ir tarybos narių reputacijai.
- 2024-07-25 Etikos komisija priėmė sprendimą atnaujinti tyrimą pagal Pareiškėjo skundą ir tirti Atsakovo galimai atliktus Elgesio kodekso 4 straipsnio 1, 5, ir 6 punktų pažeidimus, kurie pasireiškė tuo, kad Atsakovas kurstė susirinkusius žmones nepaklusti policijos pareigūnams, trukdė „Grinda“ darbuotojams nukabinti savavališkai pritvirtintą Atminimo lentą ir pasipriešino policijos pareigūnams. Tokiais veiksmais, nesilaikydamas teisės aktų, trukdydamas Vilniaus miesto savivaldybės darbuotojams dirbti, nepaklusdamas ir aktyviai priešindamasis policijos pareigūnams, tai plačiai nušvietus žiniasklaidai, Atsakovas galbūt pakenkė ir padarė žalą Vilniaus miesto savivaldybės tarybos ir jos narių reputacijai.

Atsakovas nesutinka su Skundo argumentais, nes jie yra politiškai motyvuoti ir nėra objektyvūs. Pareiškėjo Skundą sąlygojo jo politinės pažiūros, nes savo kolegos Atsakovo (Vilniaus m. tarybos nario) elgesį Skunde Pareiškėjas vertina neturėdamas nei tinkamos teisinės kvalifikacijos, nei tam būtinų tarnybinių įgaliojimų. Pareiškėjo Skundas atmestinas kaip nepagrįstas vien dėl Pareiškėjo siekio politiškai susidoroti su Atsakovu, kuris yra politinės partijos Nacionalinis susivienijimas narys, nes Pareiškėjas yra kelis kartus viešai, Vilniaus m. savivaldybės tarybos posėdžiuose visiškai nemotyvuotai ir nepagrįstai užsipuolęs minėtą partiją ir iš dalies Atsakovą, bandydamas ją sumenkinti ir pažeminti, o taip pat savo Facebook socialinio tinklo įrašuose yra šmeižęs partiją Nacionalinis susivienijimas vadindamas ją nacistų, neonacistų, neonacikų ir panašiais pavadinimais. Komisijai pageidaujant, Atsakovas yra pasirengęs pateikti tai patvirtinančią medžiagą.

Žemiau yra išdėstomi Atsakovo paaiškinimų argumentai ir atsikirtimai.

I. DĖL POLITIŠKAI MOTYVUOTO PAREIŠKĖJO SKUNDO

1. Pareiškėjas Skunde netgi nenurodo, kokia ant Apeliacinio teismo pastato buvo pakabinta Atminimo lenta ir kam ji yra skirta. Pareiškėjas tik pabrėžia, kad Vilniaus miesto tarybos nariai V. Sinica ir Atsakovas „savo paskyrose paskelbė informaciją apie tai, kad jų partija be suderinimo su pastato savininku ant Apeliacinio teismo pastato pakabino atminimo lentelę nevienareikšmiškai vertinamai asmenybei“.
2. Atkreiptinas dėmesys į politiškai angažuotus Pareiškėjo žodžius „*atminimo lentelę*“ ir „*nevienareikšmiškai vertinamai asmenybei*“ (šia asmenybę Pareiškėjas Skunde sąmoningai vengia įvardinti).
 - 2.1. Pirmiausia pažymėtina, jog tai yra ne Pareiškėjo nurodoma lentelė, o beveik 1 m. aukščio ir apie 0,6 m. pločio dailininko skulptoriaus sukurta akmens ir metalo Atminimo lenta Lietuvos laisvės kovų didvyriui.
 - 2.2. Antra, Pareiškėjo teigimu, „*nevienareikšmiškai vertinama asmenybė*“ yra prieškario Lietuvos diplomatas, karinis, politinis bei visuomenės veikėjas, Steigiamojo Seimo atstovas, pirmasis Lietuvos

kariuomenės savanoris, Generalinio štabo viršininkas, Lietuvių aktyvistų fronto įkūrėjas, pulkininkas Kazys Škirpa[1].

- 2.3. Pats faktas, kad Pareiškėjas nenurodo, kam yra skirta Atminimo lenta, atskleidžia Pareiškėjo Skundo politinius motyvus. Pareiškėjas kaip sostinės savivaldybės tarybos narys negali nežinoti, kad **kiekvieni metai sausio 1 d. yra švenčiama Lietuvos vėliavos diena**. Šią dieną keliami Valstybės vėliava prie valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, prisimenant ir pagerbiant savanorių žygdarbi. Pagal tradiciją senoji vėliava kasmet perduodama saugoti vienai iš Lietuvos mokyklų, pasižymėjusių ugdant pilietiškumą, puoselėjant istorinę atmintį. Kaip laisvos Lietuvos ženklas, pirmą kartą Lietuvos trispalvė Gedimino pilies bokšte suplevėso 1919 metų sausio 1 d. Tąkart ją iškėlė Lietuvos savanorių grupė, vadovaujama Vilniaus miesto komendanto, pirmojo LK savanorio Kazio Škirpos. Po penkių dienų Vilnių užėmę bolševikai nuo trispalvės nuplėšė geltoną ir žalią spalvas, palikę tik raudoną.
- 2.4. Taigi viena vertus, Pareiškėjas negali nepripažinti, kad K.Škirpa su kitais Lietuvos savanoriais atliko žygdarbi, kad kasmet atmintiną Sausio 1 dieną yra rengiama trispalvės pakėlimo ceremonija, kurioje dalyvauja Krašto apsaugos ministerijos ir Lietuvos kariuomenės atstovai, taip pat Lietuvos Respublikos Seimo, Vilniaus miesto savivaldybės vadovai, visuomeninių organizacijų nariai, miestiečiai bei kiti svečiai. Kita vertus, jis teigia, kad K.Škirpa yra „*nevienareikšmiškai vertinama asmenybė*“, tačiau nenurodo, kuo remdamasis jis daro tokią išvadą apie šį istorinį asmenį, dėl kurio veiksmų kasmet yra iškilmingai švenčiama Lietuvos vėliavos diena.
3. Svarbi aplinkybė ta, kad Lietuvą okupavusi Sovietų sąjunga 50 metų teigė, o dabar Rusija teigia, esą visi Lietuvos laisvės kovotojai, pokario partizanai ir rezistencinio judėjimo dalyviai buvo naciai ir žydšaudžiai. Dabartinė Laisvės kovų didvyrių niekinimo kampanija tarnauja Rusijos agresyviai politikai pagrįsti kare prieš Ukrainą (prieš tariamą nacizmą) ir demokratinį Vakarų pasaulį. Kampanijos tikslas buvo ir tebėra skleisti ir įtvirtinti Kremliaus pokariu suformuotą, o dabar V. Putino geopolitiniams planams bei jo vykdomai agresijai pateisinti itin naudingą istorinę tiesą klastojantį ir iškraipantį naratyvą apie Antrąjį pasaulinį karą ir lietuvių pasipriešinimą nacionalsocialistinės Vokietijos ir komunistinės Sovietų Sąjungos okupaciniams režimams, neva Lietuva į SSSR įstojo savanoriškai, o Birželio sukilimo dalyviai buvo naciai ir žydšaudžiai.
- 3.1. Tačiau Europos Žmogaus Teisių Teismas (EŽTT) 2019 m. kovo 12 d. paskelbė sprendimą byloje Drėlingas prieš Lietuvą, kuriame pripažino, jog sovietų okupantų vykdytas sistemingas Lietuvos partizanų naikinimas gali būti laikomas lietuvių tautos genocidu [2]. Tiek šalies Konstitucinis Teismas (KT), tiek Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (LAT) išaiškino, kad Lietuvos partizanai „buvo reikšminga lietuvių tautos, kaip nacionalinės, etninės grupės, dalis“, o SSRS represijos buvo nukreiptos prieš aktyviausią ir reikšmingiausią lietuvių tautos dalį, apibrėžtą nacionaliniais ir etniniais požymiais. LAT yra nustatyta, kad Lietuvos gyventojų naikinimas turėjo tikslą daryti įtaką lietuvių tautos demografiniams pokyčiams ir Lietuvos išlikimui, kad šalies partizanai, jų ryšininkai ir rėmėjai buvo reikšminga lietuvių tautos, kaip saugomos nacionalinės, etninės grupės, dalis, ir ši nacionalinės, etninės grupės dalis turėjo esminę įtaką lietuvių tautos išlikimui, buvo labai svarbi siekiant apsaugoti ir ginti lietuvių tautinį identitetą, kultūrą bei nacionalinę savimonę“. Taigi Kremliaus skleidžiama propaganda apie savanorišką Lietuvos įstojimą į SSSR prieštarauja minėtiems teismų sprendimams.

¹ <https://www.vle.lt/straipsnis/kazys-skirpa/>

² 2019 m. byloje Drėlingas prieš Lietuvą

3.2. Pažymėtina, kad nepaisant teismų išvadų šalies viešojoje erdvėje nuosekliai yra trinama tikroji 1941 m. Birželio sukilimo Lietuvos valstybingumui reikšmė – oficialiu valstybės lygmeniu vengiama rengti Sukilimo paminėjimo iškilmes, nors ir nedraudžiama, tačiau viešose erdvėse neleidžiama statyti paminklų ar įrengti atminimo lentas sovietinių okupantų nužudytiems Birželio sukilimo dalyviams ir kt. Akivaizdu, jog tai atitinka Rusijos hibridinio karo tikslus ir jos naudojamų priemonių arsenalą – Lietuvos metinės strateginės apžvalgoje „Hibridinės grėsmės: turinio, keliamų iššūkių ir priemonių įveikti jas analizė“, nurodyta, kad pagrindiniai Rusijos priešišku informacinių operacijų taikiniai Lietuvoje yra kaip tik Lietuvos istorija, nihilizmo nuotaikų skatinimas, temos, susijusios su lietuvių dalyvavimu Holokauste [3]. Būtent Pareiškėjas aktyviai reiškiasi ir priklauso tai grupei žmonių, kurie sąmoningai ar dėl savo politinio neišprusimo padeda Kremlui realizuoti hibridinio karo tikslus, kadangi pagrindinis Pareiškėjo Skundo politinis motyvas yra siekis sleisti abejones dėl visuomenės teisės pagerbti ir įamžinti Lietuvos laisvės kovų didvyrį K. Škirpą.

II. DĖL PAREIŠKĖJO TEISINĖS KVALIFIKACIJOS IR ASMENINĖS ATSAKOVO ATSAKOMYBĖS, SUSIJUSIOS SU ATMINIMO LENTOS PAKABINIMU

4. Pažymėtina, kad Pareiškėjas nėra nei istorikas, nei teisininkas. Tai įrodo jo Skunde klaidinantys teiginiai, esą sostinės tarybos nariai V. Sinica ir Atsakovas paskelbė informaciją, kad „jų partija (Nacionalinis susivienijimas) be suderinimo su pastato savininku, nesilaikydami teisės aktų reikalavimų ant Apeliacinio teismo pastato savavališkai pakabino atminimo lentelę“.

4.1. Tuo tarpu nieko panašaus Atsakovas nėra paskelbęs. Žodžiai, kad Nacionalinis susivienijimas be suderinimo su pastato savininku, nesilaikydami teisės aktų reikalavimų savavališkai pakabino atminimo lentelę, yra ne Atsakovo, o paties Pareiškėjo sugalvotas teiginys. Tai reiškia, kad pačiame Skunde Pareiškėjas melagingais teiginiais jau klaidina Komisiją.

5. *Antra*, Pareiškėjas teigia, esą A. Stankūnas yra išplatinęs nuotrauką, kurioje jis su keliais asmenimis pozuoja prie ką tik pakabintos lentos su prierišu „Padaryta! ...Rytoj bus politiškai karšta!“, neva Atsakovas pats tiesiogiai prisipažįstą dalyvavęs neteisėtame lentos pakabinime ir tokiu būdu padaręs administracinį nusižengimą.

5.1. Pastarasis teiginys rodo akivaizdžias Pareiškėjo teisinių žinių spragas, nes iš Pareiškėjo teiginio nėra aišku, kokių būdu Atsakovo fotografavimasis prie Atminimo lentos ar prie kitokio atminimo ženklo gali reikšti jo prisipažinimą pakabinius Atminimo lentą. Vadovaujantis tokia Pareiškėjo logika, vien bet kurio paminklo fotonuotraukos su asmeniu pakanka, kad galėtumei jį sieti su paminklo pastatymu, ypač jeigu yra reiškiamas susižavėjimas paminklu. Akivaizdu, jog tai prieštarauja protingumo kriterijams.

5.2. Kita vertus, pats Pareiškėjas teigia, kad Atminimo lentą pakabino ne Atsakovas, o juridinis asmuo - Nacionalinis susivienijimas, todėl Pareiškėjas yra nenuoseklus ir akivaizdžiai painiojasi savo išvadose.

5.3. Pažymėtina, kad Sprendimą dėl Atminimo lentos pakabinimo priėmė kolegialus partijos Nacionalinis susivienijimas valdymo organas – valdyba. Minėtas sprendimas priimtas po įvairių Vilniaus m. savivaldybės ir kitų Lietuvos institucijų vilkinimo priimti vienokį ar kitokį sprendimą dėl Atminimo

³ <https://kam.lt/wp-content/uploads/2023/01/Bajarunas-Kersanskas.-Hibridines-gresmes-turinio-keliamu-issukiu-ir-priemoniu-iveikti-jas-analize.-Metine-strategie-apzvalga-LKA-2017-2018.pdf>

lentos pakabinimo. Šis vilkinimas truko apytikriai 3 metus. Sprendimas priimtas esant visiems požymiams, kad institucijos vilkins sprendimo priėmimą neapibrėžtą laiką. Todėl atsakomybė dėl sprendimo pasekmių tenka ne atskiriems partijos nariams ir juolab ne Atsakovui, o juridiniam asmeniui politinei partijai Nacionalinis susivienijimas.

6. Atkreiptinas dėmesys, kad savo socialinio tinklo Facebook įrašė Atsakovas konstatavo faktą apie Nacionalinio susivienijimo valdybos sprendimo įvykdymą. Atsakovo pastaba, kad „*Rytoj bus politiškai karšta!*“ yra tik jo nuomonė-spėjimas apie tai, kaip į įvykusį Atminimo lentos pakabinimą reaguos politikai, institucijos ir žiniasklaida.

7. Pareiškėjas kaltindamas Atsakovą teigia, esą „neteisėtas ir nesuderintas lentos pakabinimas ant pastatų yra ne tik Lietuvos Respublikos įstatymų, savivaldybės sprendimų nuostatų nesilaikymas, bet ir veika, kuri gali turėti Administracinių nusižengimų kodekse numatytų nusižengimų požymių. Esą Atminimo lenta pakabinimas atitinka ANK 518 str. (savivaldžiavimas) ir ANK 581 str. (nedidelis viešosios tvarkos pažeidimas) numatytų nusižengimų požymius“.

7.1. Viena vertus, šioje Skundo dalyje Pareiškėjas vėlgi prieštaraudamas sau (teigdamas, kad atminimo lentelę pakabino Nacionalinis susivienijimas, bet šiais veiksmais kaltindamas Atsakovą), demonstruoja ypatingą šališkumą ir asmeninį suinteresuotumą apkaltinti Atsakovą nebūtais dalykais.

7.2. Kita vertus, Pareiškėjui, dirbančiam Vilniaus m. taryboje, kiek tai susiję su istorinių ženklų įrengimu ir įteisinimu, neabejotinai yra žinoma, kad Naujojoje Vilnioje iki šiol tebestovi savavališkai, be jokių leidimų ir derinimų pastatyta stela, skirta pagerbti Vilniaus kraštą okupavusią kariuomenę. Tačiau priešingai, nei šiuo atveju, iki šiol minėtas paminklas nesunaikintas ir nenukeltas. Dėl šio paminklo vyksta svarstymas, su juo elgiamasi įstatymo nustatyta tvarka, nors abiem atvejais galioja tie patys Lietuvos Respublikos įstatymai. Pastaroji aplinkybė patvirtina Atsakovo įsitikinimą, kad sostinės savivaldybės administracijos vadovai ir Pareiškėjas vadovaujasi dvigubais standartais, todėl Atminimo lentos atžvilgiu yra akivaizdžiai panaudotos neproporcingos priemonės, o žala turto (Atminimo lentos) savininkui yra padaryta tiesioginė tyčia.

8. Galiausiai, Pareiškėjo teigimu, „Grinda“, Viešosios tvarkos ir policijos pareigūnams atvykus pašalinti šios Atminimo lentos, juos neva pasitiko asmenų grupė vadovaujama Vytauto Radžvilo ir Atsakovo. Anot Pareiškėjo, ši asmenų grupė ne tik trukdė atlikti jiems vykdyti jiems pavestą darbą, „Grindos“ darbuotojams, Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnams, kabinėjosi prie jų ir juos įžeidinėjo, nevykdė teisėtų policijos pareigūnų nurodymų, bet ir aktyviais fiziniais veiksmais jiems pasipriešino. Pareiškėjas Atsakovo veiksmus kvalifikuoja Administracinių nusižengimų kodekso ir net LR baudžiamojo kodekso prasme, nurodydamas, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracija kreipėsi į policiją prašydama pradėti baudžiamąją teiseną Atsakovo atžvilgiu dėl savivaldžiavimo ir pasipriešinimo policijai.

8.1. Tačiau iš Skundo nėra aišku, koku būdu Pareiškėjas nustatė:

- a) kad Atsakovas vadovavo susirinkusiai miniai;
- b) kad Atsakovas įvairiais būdais ją skatino;
- c) kad Atsakovas asmeniškai kabinėjosi prie savo funkcijas atliekančių asmenų;
- d) kad Atsakovas išprovokavo policijos fizinius veiksmus ir itin aktyviai (stumdamas rankomis ir be jokios priežasties baubdamas) priešinosi policijai.

- 8.1.1. Pirmiausiai pažymėtina, kad Pareiškėjo Skunde vartojami žodžiai pvz., „baudamas“ ir kt., nėra priskiriami teisinei kategorijai, pastaroji aplinkybė dar labiau patvirtina Pareiškėjo argumentų menkavertiškumą.
- 8.1.2. Pareiškėjo teiginys, kad Atsakovas vadovavo susirinkusiai miniai prieštarauja kitam jo paties teiginiui Skunde, kad „Grinda“, Viešosios tvarkos ir policijos pareigūnams atvykus pašalinti Atminimo lentos juos pasitiko asmenų grupė vadovaujama Vytauto Radžvilo ir Atsakovo“. Iš to matyti, kad ir pats Pareiškėjas nėra tikras, kas vadovavo minėtai grupei, kurią jis pavadino minia – ar Vytautas Radžvilas, ar Atsakovas.
- 8.1.3. Taip pat neaišku, kuo remiantis Pareiškėjas nustatė, kad Atsakovas išprovokavo policijos fizinius veiksmus ir itin aktyviai priešinosi policijai, kuo remiantis jis motyvuoja itin aktyvų Atsakovo priešinimąsi policijai, kai iki šiol nėra nustatyti Atminimo lentos saugotojų veiksmai, neleidžiantys „Grindos“ darbininkams daužyti svetimą turtą (Atminimo lenta priklauso Nacionaliniam susivienijimui) ir policijos veiksmai, atskiriant „Grindos“ darbininkus nuo Atminimo lentos saugotojų. Bet kuriuo atveju Pareiškėjas nėra kompetentingas spręsti apie kitų asmenų veiksmus Administracinių pažeidimų ar Baudžiamojo kodeksu prasme. Šiuos veiksmus pagal įstatymus gali vertinti tik kompetentingos institucijos (policija, prokuratūra, teismas), tuo tarpu Pareiškėjas tokių įgaliojimų neturi, todėl jo kaltinimai Skunde Atsakovui savaime yra niekiniai.
- 8.1.4. Analogiškai Pareiškėjas neturi nei kompetencijos, nei įgaliojimų pareikšti kaltinimus Atsakovui, neva šis vadovavo „Miniai“ ir jam pačiam nepaklūstant pareigūnų reikalavimams bei aktyviai priešinantis, galėjo būti padaryta veika numatyta ANK 506 str. (Statutinių valstybės tarnautojų, karo policijos, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos ar žvalgybos pareigūnų teisėtų nurodymų ar reikalavimų nevykdymas).

III. DĖL ATSAKOVO VEIKSMŲ ATMINIMO LENTOS SUNAIKINIMO METU

9. Pareiškėjas klaidina Komisiją, pateikdamas išgalvotus ir tikrovės neatitinkančius teiginius apie Atsakovo veiksmus Atminimo lentos sunaikinimo įvykių metu. Jis teigia:
- a. esą Sekančią dieną po lentos pakabinimo, Atsakovas organizavo ir koordinavo, kaip jis tai pats įvardijo „pilietinio nepaklusnumo akcija“. Šios akcijos metu, Atsakovas puikiai suvokdamas, kad lentą savivaldybė sieks pašalinti, suorganizavo ir koordinavo savo bendrapartiečius ir galimai kitus asmenis, kurie susibūrė prie lentos ir iš anksto suplanavę atsisakė netrukdyti savivaldybės „Grinda“ darbuotojams vykdyti jiems pavestą užduotį pašalinti savavališkai pakabintą lentą.
 - b. Esą, įsikišus policijos pareigūnams, kurie teisėtai ir pagrįstai nurodė susirinkusiai miniai pasitraukti – Atsakovas ne tik nepakluso šiems nurodymams, buvo pagrindinis jiems prieštaraujantis, bet ir fiziškai (stumdamas rankomis, rėkdamas) pasipriešino, kai protestuotojams nepaklūstant, policija be kitų fizinių priemonių panaudojimo, kurios būtų sukėlusios rimtesnes pasekmes garbaus amžiaus protestuotojams, ėmė stumti protestuotojus nuo lentos vietos.
 - c. vėliau nustumtas nuo lentos Atsakovas su kitais protestuotojais įžeidinėjo „Grindos“ darbuotojus skanduočėmis „vatnikai“, „rašistai“. Šiais savo veiksmais, Atsakovas neva galėjo

pažeisti tuos pačius Valstybės politiko etikos kodekso straipsnius, kadangi trukdymas pašalinti žinomai neteisėtai pakabintą lentą yra nesivadovavimas teise, kabinėjimaisi prie „Grindos“ darbuotojų, jų įžeidinėjimas, trukdymas jiems dirbti, nepaklusimas, o galiausiai stumdymasis su policijai neatitinka nei visuotinai žinomų etikos, nei moralės normų.

- d. Pareiškėjo nuomone, „*galima pagrįstai teigti, kad pirmiau nurodytais veiksmais Atsakovas galėjo pažeisti 4 str. 1. d. (pagarba žmogui ir valstybei) nes savo veiksmais nesivadovavo teise, 5 d. (padorumas), nes nesiėlgė deramai pagal einamas pareigas, o priešingai sąmoningai sukūrė tokią situaciją, dėl kurios galėjo nukentėti institucijos, kurioje jis eina pareigas, reputacija ir autoritetas ir 6 d. (pavyzdingumas), nes sąmoningai pažeidinėdamas teisę nesilaikė visuotinai pripažįstamų moralės ir etikos normų.*”

9.1. Tačiau paminėti Pareiškėjo teiginiai neturi teisinio pagrindo, nes, kaip minėta, jis nėra kompetentingas spręsti dėl Atsakovo veiksmų, jo teiginiai tėra Pareiškėjo politinės vaizduotės padarinys ir asmeninis siekis politiškai susidoroti su savo oponentu (Atsakovu), nes:

9.1.1. *Pirma*, Atsakovas niekaip neorganizavo jokios grupės ir jos veiksmų įmonei Grinda ir policijos pareigūnams vykdant neteisėtą Atminimo lentos sunaikinimą. Šiam teiginiui pagrįsti Pareiškėjas nepateikia jokių tiesioginių įrodymų, o vadovautis Pareiškėjo vaizduote Komisijai nėra jokio teisinio pagrindo.

9.1.2. *Antra*, įmonei Grinda bandant sunaikinti Atminimo lentą, jos veiksmus pastebėjo atsitiktiniai praeiviai. Jausdami pilietinę pareigą jie pareikalavo Grinda darbuotojus pateikti teisėtą pagrindą savo veiksams atlikti, o jo negavę, nesutiko leisti įmonei Grinda naikinti svetimą turtą. Apie tokius ketinimus piliečiai (praeiviai) informavo platesnį asmenų ratą, kol ši informacija pasiekė ir Atsakovą. Dar vykdamas į įvykio vietą Atsakovas paskambino bendruoju pagalbos telefonu 112, informuodamas apie ketinimą sunaikinti svetimą turtą, tuo pačiu paprašęs, kad į įvykio vietą atvyktų policijos pareigūnai, galintys apsaugoti turtą nuo sunaikinimo. Atsakovo pranešimas yra užregistruotas.

9.1.3. *Trečia*, atvykęs į įvykio vietą Atsakovas rado susirinkusią grupelę neabejingų piliečių ir lūkuriuojančius policijos pareigūnus, bei Grinda darbuotojus. Atsakovas nedelsdamas prisistatė policijos pareigūnams kaip partijos Nacionalinis susivienijimas atstovas, paprašęs vyresnįjį policijos pareigūną ir pateikti teisinį pagrindą, kuriuo remiantis Grinda darbuotojai ketina sunaikinti Atminimo lentą. Policijos pareigūnas neprisistatė ir jokio teisinio pagrindo Atminimo lentos sunaikinimui nepateikė. Atsakovas skambino Grinda Generaliniam direktoriui dėl jo darbuotojų vykdomų veiksmų ir pareikalavo nurodyti tų veiksmų teisinį pagrindą, tačiau direktorius jo irgi nenurodė.

9.1.4. Kai prasidėjo akivaizdus pasiruošimas pakartotiniam bandymui naikinti Atminimo lentą Atsakovas ir kiti įvykio vietoje buvę **piliečiai daugeli kartu reikalavo policijos pareigūnus pateikti teisinį pagrindą Atminimo lentos sunaikinimui ar surašyti protokola, kuriame būtų nurodytas toks teisinis pagrindas.** Kadangi policijos pareigūnai nepateikė tokio teisinio pagrindo o tai pat nesurašinėjo protokolo, Atsakovas ir kiti susirinkę piliečiai, nesutiko pasitraukti nuo Atminimo lentos. Galų gale, po daugiakartinių reikalavimų vienas policijos pareigūnas leido Atsakovui susipažinti jo telefono aparate su Lietuvos Apeliacinio teismo administracijos raštu, tačiau nesutiko įteikti to rašto spausdintine forma ar persiųsti Atsakovui. Garsiai perskaitęs pateiktą raštą Atsakovas pirmoje eilėje kreipdamasis į įvykio vietoje susirinkusius žiniasklaidos atstovus, konstatavo, jog pastato valdytojo raštas nėra teismo nutartis, kurios pagrindu Grinda

turi teisę nedelsiant naikinti Atminimo lentą, o policijos pareigūnai turi teisę taikyti prievartą prieš susirinkusius piliečius. Taip pat nurodė, kad iš to ką matė policijos pareigūno telefone negalėjo nustatyti, kada raštas parengtas ir rašto autentiškumo. Dar Atsakovui kalbant, policijos pareigūnai pakartotinai ėmėsi stumti susirinkusius piliečius, kol visi pasišalino nuo Atminimo lentos prieigų. Visi šie įvykiai yra užfiksuoti gausioje, viešai skelbtoje video įrašų medžiagoje, kuriuos, pageidaujant Komisijai, Atsakovas gali pateikti.

9.1.5. Tokiu būdu priešingai, negu teigia Pareiškėjas:

9.1.5.1. Atsakovas nevykdė jokie organizuoto piliečių telkimo, kad būtų pasipriešinta Atminimo lentos sunaikinimui.

9.1.5.2. Atsakovas neįžeidinėjo policijos pareigūnų ir Grinda darbuotojų, nesielgė agresyviai nei prieš juos, nei prieš Grinda darbuotojus ir neskatino taip elgtis kitų, nes nėra jokio policijos pareigūnų surašyto protokolo dėl tariamai agresyvių Atsakovo veiksmų.

9.1.5.3. Tuo metu kai visi piliečiai, įskaitant Atsakovą, jau galėjo tik stebėti kai Grinda darbuotojai naikina Atminimo lentą, susirinkę piliečiai pradėjo skanduoti „vatnikai“ ir pan. Skanduotės yra susijusios su faktu, kad 1941 m. Birželio sukilimas ir jo vadovas, pirmasis Lietuvos savanoris, pulkininkas Kazys Škirpa, simbolizuoja ryžtingą antisovietinį pasipriešinimą, išsivadavimą iš sovietinės okupacijos ir fakto, kad nepriklausoma Lietuvos Respublika įstojo į SSSR sudėtį ne laisvanoriškai, bet buvo okupuota, įtvirtinimą. Minėta, kad Birželio sukilimo ir pulkininko Kazio Škirpos niekinimu yra labiausiai suinteresuota dabartinė Rusijos vadovybė, jos propagandistai, visi veikėjai, kurie kursto Rusijos žmonių neapykantą Baltijos valstybėms ir jiems prijaučiantys proKremliniai asmenys. Todėl tokios spontaniškos piliečių politinės skanduotės negali būti vertinamos kaip asmeninis Atminimo lentą naikinusių UAB Grinda ir jiems padėjusių policijų pareigūnų įžeidinėjimas, bet tik kaip protestas prieš Lietuvos antisovietinį pasipriešinimą menkinančius ir žeminančius veiksmus.

9.1.5.4. Nors policijos pareigūnai sulaikė kelis piliečius, kurie nesutiko trauktis nuo Atminimo lentos pakabinimo prieigų, ir surašė jiems administracinių teisių pažeidimo protokolus, tačiau **Atsakovas nebuvo sulaikytas pareigūnų ir jam nebuvo surašytas administracinių teisių pažeidimo protokolas, nes jis aktyviai ir nuolat bendravo su policijos pareigūnais.** Iš to darytina išvada, kad priešingai, negu Pareiškėjas, policijos pareigūnai neįžvelgė Atsakovo veiksmų neteisėtumo.

IV. DĖL KLAIDINIMO APIE UAB GRINDA IR POLICIJOS PAREIGŪNŲ VEIKSMŲ TEISĖTUMĄ SUNAIKINANT (SULAUŽANT) SVETIMĄ TURTĄ – ATMINIMO LENTĄ

10. Pareiškėjas klaidina Komisiją Skunde, neva Grinda veiksmai sunaikinant svetimą turtą (Atminimo lentą) ir policijos pareigūnų veiksmai šalinant Atminimo lentos saugotojus, buvo teisėti. Tačiau yra priešingai:

10.1. *Pirma*, yra viešai paskelbta informacija (o tai reiškia Pareiškėjui yra žinoma), kad dėl Grinda ir policijos pareigūnų veiksmų sunaikinant Atminimo lentą, partija Nacionalinis susivienijimas kreipėsi į teisėsaugos institucijas, prašydamas ištirti ir nustatyti kiemo nurodymu ir koku teisėtu

pagrindu remiantis buvo priimtas sprendimas be įsiteisėjusios teismo nutarties, nesant jokios grėsmės pastatui ir aplinkiniams žmonėms, neįspėjus Atminimo lentos (turto) savininko, ją sunaikinti, nes Atminimo lenta buvo pakabinta 2024-06-21, penktadienį, jau pasibaigus darbo dienai, o Atminimo lentos naikinimas įvyko 2024-06-23, sekmadienį. Turint omenyje minėtą laiko tarpą yra akivaizdu, kad negalėjo būti priimtas įsiteisėjęs teismo sprendimas, kuris leistų Vilniaus m. savivaldybei, jos įmonei UAB Grinda ir policijos pareigūnams, naikinti svetimą turtą, neįspėjus jo savininko.

- 10.2. *Antra*, gero administravimo principas, kurio įgyvendinimas nacionalinėje teisėje kildinamas iš konstitucinio imperatyvo „valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“ (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 3 d.), įpareigoja viešojo administravimo institucijas suteikti asmenims, kurių klausimai svarstomi, galimybę pasisakyti. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (LVAT) išplėstinė teisėjų kolegija 2010 m. gruodžio 8 d. sprendime administracinėje byloje Nr. A756-686/2010 akcentavo, kad Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijoje apibrėžiant gero administravimo principo turinį, be kita ko, taip pat nurodoma „**teisė būti išklaustyta**“, kuris reiškia, jog kiekvienas asmuo turi būti išklaustytas prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę (Pagrindinių teisių chartijos 41 str. 2 d. a p.). Ši Chartijos nuostata išreiškia bendro pobūdžio teisinės vertybes, į kurias, sprendžiant dėl gero administravimo principo turinio Lietuvoje, gali būti atsižvelgiama kaip į papildomą teisės aiškinimo šaltinį. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, teisės į gynybą principas, kuris taikomas ne tik tais atvejais, kai asmeniui gresia sankcijos, bet ir tada, kai gali būti priimamas sprendimas, kuriuo asmens interesai būtų paveikiami neigiamai, reikalauja, kad sprendimų, kuriais reikšmingai paveikiami asmens interesai, **adresatas turėtų galimybę veiksmingai išreikšti savo nuomonę** (žr., pvz., *Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2002 m. gruodžio 12 d. sprendimas byloje Distillerie Fratelli Cipriani SpA prieš Ministero delle Finanze Nr. C-395/00, 51 p.*) (žr., pvz., *LVAT 2013-12-23 nutartį administracinėje byloje Nr. A756-2231/2013*).
- 10.3. Aptariamam atveju pakabinta Atminimo lenta nekėlė jokios grėsmės visuomenės saugumui ir nepažeidė rimties, todėl jos sunaikinimas neinformuojant apie tai Atminimo lentos savininko, neišklausius jo, akivaizdžiai prieštarauja teisinės valstybės principams ir nurodytai teismų praktikai.
- 10.4. Svarbu tai, kad Pareiškėjui, kurio darbas yra susijęs su viešųjų reikalų ir dokumentų tvarkymu, yra privaloma žinoti, jog negalima be teisinio pagrindo naikinti kitų asmenų turtą, vien todėl, jog yra duomenų, kad turtas buvo įrengtas ar pastatytas neturint visų leidimų ir ne toje vietoje. Vadovaujantis tokia logika ir automobilį galima būtų sunaikinti ar sužaloti, jeigu jis yra pastatytas pvz. prie miesto savivaldybės pastato be leidimo ir ne vietoje.
- 10.5. Kaip minėta, Naujojoje Vilnioje iki šiol tebestovi savavališkai, be jokių leidimų ir derinimų pastatyta stela, skirta pagerbti Vilniaus kraštą okupavusią kariuomenę. Priešingai, nei šiuo atveju, Vilniaus m. savivaldybė jos iki šiol nesunaikino ir nenukėlė. Dėl jos vyksta svarstymas įstatymo nustatyta tvarka. Iš to darytina išvada, kad sostinės savivaldybės administracija žalą turto (Atminimo lentos) savininkui padarė tiesioginę tyčią.
- 10.6. Pažymėtina, kad, Utenos policijos komisariato rašte partijai Nacionalinis susivienijimas nurodoma: „Lietuvos apeliacinis teismas 2024 m. birželio 22 d. raštu Nr. (1.20 Mr)-03-189 „Dėl iškabos ant Lietuvos apeliacinio teismo valdomo pastato fasado“ informavo Vilniaus apskrities vyriausiąją policijos komisariatą ir Vilniaus miesto savivaldybės administraciją, kad ant Lietuvos apeliacinio teismo patikėjimo teise valdomo pastato, esančio Vilniuje, Gedimino pr. 40, Vasario 16-osios g. fasado, nesant Lietuvos apeliacinio teismo leidimo buvo pakabinta iškaba, susijusi su K. Škirpos vardu, ir prašė nustatyti nurodytų veiksmų (ne)teisėtumą ir juos atlikusius asmenis, nustačius galimą pažeidimą, spręsti dėl jo padarinių pašalinimo ir informuoti apie priimtus sprendimus.“ Toliau

tame pačiame dokumente nurodoma apie Vilniaus m. savivaldybės pateiktą informaciją “Reaguodami į gautą Lietuvos apeliacinio teismo, valdančio pastatą patikėjimo teise, prašymą imtis veiksmų bei siekiant kuo skubiau pašalinti neteisėtai ant pastato, adresu Gedimino pr. 40, Vilnius, pakabinatą Atminimo lentą, UAB „Grinda“ 2023-12-22 Paslaugų teikimo sutarties Nr. A62-936/23, sudarytos su Vilniaus miesto savivaldybės administracija, pagrindu, vykdė reikalingus Atminimo lentos nukabinimui veiksmus.”

10.7. Taip pat pažymėtina, kad nei Atsakovas, nei partija Nacionalinis susivienijimas, iki šiol nėra gavę aukščiau minėtų Lietuvos Apeliacinio teismo rašto, Vilniaus m. savivaldybės vadovų sprendimo, o taip pat Policijos komisariato raštiško sprendimo, kuriais buvo grindžiami Grinda ir policijos pareigūnų veiksmai sunaikinant Atminimo lentą ir taikant perteklinę prievartą prieš susirinkusius piliečius.

10.8. Iš to kas paminėta darytina išvada, jog:

10.8.1. Lietuvos Apeliacinio teismo raštas nebuvo teismo sprendimas-nutartis, o tik informacinis kreipimasis į Vilniaus m. savivaldybę ir Vyriausiąją policijos komisariatą, **prašant išsiaiškinti visas Atminimo lentos pakabinimo aplinkybes ir spręsti dėl jos pašalinimo įstatymu nustatyta tvarka.** Tai reiškia, kad siekiant išsiaiškinti visas Atminimo lentos pakabinimo aplinkybes **nebuvo jokios neišvengiamos būtinybės skubiai pašalinti/sunaikinti Atminimo lentą neinformavus apie tai Atminimo lentos savininkės** – partijos Nacionalinis susivienijimas. O tai reiškia, kad Vilniaus m. savivaldybės administracijos vadovai vienašališkai, pažeisdami teisės aktus, neturėdami įsigaliojusio teismo sprendimo ir vykdomojo rašto, priėmė vienašališką sprendimą padaryti tyčinę žalą turto savininkui - Nacionaliniam susivienijimui.

10.8.2. Šiuo atveju Pareiškėjas negali teigti, kad Grinda ir policijos pareigūnų veiksmai buvo teisėti, o piliečių, įskaitant ir Atsakovo, veiksmai nesutinkant leisti sunaikinti Atminimo lentą yra neteisėti - pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją (109 str.) **Teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo tik teismai.** Taigi tuo atveju, jeigu Komisija sutiktų su Pareiškėjo vertinimu pati imdamasi spręsti tik teismams Lietuvoje pavestą teisingumo vykdymo funkciją, ji pažeistų Atsakovo (tarybos nario) ir kitų įvykio vietoje buvusių piliečių nekaltumo prezumpciją. Atitinkamai bet kokie Pareiškėjo ir Komisijos teiginiai apie Grinda ir policijos pareigūnų veiksmų ir reikalavimų teisėtumą vykdant Atminimo lentos sunaikinimą, **galimi tik užbaigus visus įvykių tyrimus ir įsigaliojus galutinėms ir neapskundžiamoms teismo nutartims ir sprendimams.**

V. DĖL PAREIŠKĖJO PIKTNAUDŽIAVIMO

11. Minėta, kad Pareiškėjas Skunde daug kartų klaidina Komisiją ir teikia tikrovės neatitinkančią informaciją. Pareiškėjas pats prisipažįsta teigdamas, kad „Nors komisija neteikė tokio prašymo, tačiau Pareiškėjas papildomai nurodo, kad dėl tų pačių A.Stankūno veiksmų kreipėsi į policiją. Pagal Pareiškėjo pareiškimą policija pradėjo administracinę teiseną prieš A. Stankūną.“ Tuo būdu Pareiškėjas pripažįsta, kad teisėsauga jau atlieka tyrimą pagal jo pareiškimą. Bet nelaukdamas tyrimo baigties ir įstaisėjusių teismo sprendimų dėl Atsakovo veiksmų, Pareiškėjas teikia Komisijai savo argumentus, reikalaujamas, kad Atsakovas būtų pripažintas kaltu ir nubaustas pagal jo sugalvotus kaltinamus. Tuo tarpu, kaip minėta, Pareiškėjas nėra nei prokuroras, nei tyrėjas ar koks nors teisėtvarkos įstaigos darbuotojas, atitinkamai jis

negali remtis vien savo vaizduote, formuluodamas kaltinimus kitam asmeniui (Atsakovui), nes dėl asmens kaltumo/nekaltumo pirmiausiai sprendžia teisėtvarkos institucijos ir galiausiai teismas.

12. Pareiškėjas siekia sąmoningai apšmeižti Atsakovą, kaltindamas pastarąjį padarius žalą - savo Skunde nurodydamas, jog „*Atsakovo, jo bendrapartiečių padaryta materialinę žalą Vilniaus miesto savivaldybė yra įvertino 354,44 eurai. Administracinio teismo pastato savininkė taip pat nurodo žalą, bei taip pat teiks turtinį reikalavimą Nacionalinio susivienijimo partijai. Vilniaus miesto savivaldybės administracija kreipėsi į policiją dėl šių veiksmų prašydama pradėti baudžiamąją teiseną dėl savivaldžiavimo ir pasipriešinimo policijai.*“ Tuo ir pasireiškia Pareiškėjo sąmoningas šmeižtas Atsakovo atžvilgiu, nes jis pats pripažįsta, jog Atminimo lentą pakabino juridinis asmuo (Nacionalinis susivienijimas), o ne Atsakovas.
13. Kita vertus, akivaizdu, kad šiuo metu vyksta teisinis ginčas dėl žalos atlyginimo. Vienas jų - dėl žalos, kuri susisijusi su UAB Grinda/Vilniaus m. savivaldybės ir policijos pareigūnų veiksmais, kuriuos neabejotinai vertis teismas. Teismui pripažinus minėtus veiksmus neteisėtais, žalą turės atlyginti ne Nacionalinis susivienijimas, o Vilniaus m. savivaldybė/UAB Grinda). Atitinkamai šie asmenys turės atlyginti ir galimą teismo pastatui padarytą žalą. Dėl to akivaizdu, kad Pareiškėjas Skundą Komisijai teikia kaip spaudimo priemonę Nacionaliniam susivienijimui, aiškiai žinodamas, kad ginčai dėl abiejų šalių pareiškimų dar nėra baigti, kad teismų sprendimai šiuo klausimu nėra įsiteisėję.

Iš to, kas pasakyta, akivaizdu, kad nėra jokio pagrindo teigti, jog Atsakovas - Vilniaus m. savivaldybės tarybos narys Almantas Stankūnas vykdė kokius nors veiksmus, kurie prieštarauja Valstybės politikų elgesio kodeksui.

Apibendrinant konstatuotina:

1. Pareiškėjas klaidina Komisiją dėl to, kad jau yra nustatyta, kad Vilniaus m. savivaldybės/UAB Grinda ir policijos pareigūnų veiksmai, susiję su Atminimo lentos naikinimu, buvo teisėti. Nepriklausomai nuo to koks bus galutinis sprendimas dėl minėtų veiksmų teisėtumo, akivaizdu, kad Atsakovas, dalyvaudamas Atminimo lentos sunaikinimo įvykiuose, nebuvo supažindintas su Atminimo lentos naikinimo veiksmus įteisinančiais dokumentais.
2. Atsakovo asmeninė atsakomybė negali būti tapatinama su partijos Nacionalinis susivienijimas, kaip juridinio asmens atsakomybe.
3. Atsakovo veiksmai neprieštaravo ir nepažeidė Valstybės politikų elgesio kodekso.
4. Pareiškėjas Tarybos narys Povilas Pinelis yra pats inicijavęs teisinį Atsakovo persekiojimą kreipdamasis į teisėsaugos institucijas, bet nelaukdamas įsigaliojusių sprendimų dėl Atsakovo veiksmų, konstatuoja Atsakovo veiksmų neteisėtumą tarsi akivaizdų faktą, reikalaujamas tuo remiantis nubausti Atsakovą. Minėti Pareiškėjo veiksmai turi akivaizdžius piktnaudžiavimo teise požymius.

Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, Komisijos prašau:

Tarybos nario Povilo Pinelio Skundą atmesti kaip nepagrįstą, turintį tikslą apšmeižti Tarybos narį Almantą Stankūną.

Tarybos narys

Almantas Stankūnas